

Svad Bibelen fortalte.

— Af —
George E. Sargent.

Paa Danst ved S. J. C. Matthiesen.

(Fortset.)

Den ene Dag gif som den anden. Robert havde travlt med sine Forretninger. Det er ikke, fordi jeg finder nogen Sjæl i at være flittig — tværtimod, jeg siger jo selv: „Derjom nogen ikke vil arbejde, han bør heller ikke have Jorden.“ (2. Thes. 3, 10).

Jeg kunde have sagt ham meget om det. Men jeg kunde ogsaa have sagt ham noget om, at „Det er forgæves, at I staa aarle op, sidde længe, æde Brød med Bekymring.“ (Sal. 127, 2) — medens derimod „Derrens Befjælgelse gør rig, og han søger ikke Smerte til den.“ (Ordspr. 10, 22).

Jeg kunde have spurgt ham: „Thi hvad gavner det Mennesket, om han vinder den ganste Verden, men tager Skade paa sin Sjæl? Eller hvad kan et Menneske give til Bederlag for sin Sjæl?“ (Matth. 16, 26).

Desværre gav han mig ikke Lov til at sige noget til sig.

Tværtimod — jeg saa, hvorledes han i sin Strid mere og mere søgte sit Selvfab blandt de letteste og letfærdigste Væger.

Den ene nye Bog efter den anden blev stillet op ved Siden af mig; til sidst var der ikke Plads til flere.

Saa tog han mig en Dag ned af Hylben og lagde mig op paa Stabet.

Jeg var nu slet ikke saa fed af at kiffe Plads. De Væger, jeg var kommen i Selvfab med i den sidste Tid, var ikke saa lidt sjendiste imod mig.

Alligevel kunde jeg ikke andet end føle det som en ry forhaanelse saadan at blive, om jeg saa maa sige, sat i Skammefrogen.

Al, hvor var der dog stor Forfæls paa denne Behandling og saa den, jeg havde faaet af min første Ejer.

Det viste sig snart, hvilken Indflydelse de nye Bøner havde paa Robert. Han havde ikke været mange Maanedre i den store By, før der tydelig nok foregik en Forandring med ham til det værre.

Han kom ikke mere hjem som før til bestemt Tid — og ofte, meget ofte, kunde jeg forstaa, han havde — for at bruge erfaren Mands Ord — set til „Binen, hvor den er rød, hvor den perler i Vægeret, glat gaar den ned“, — lidet anede han den Gang, at „tilsidst skal den bide som en Slange og stikke som en Basilisk“ (Ordspr. 23, 31—32).

Robert kom til at erfare det. Det var sørgeligt at se ham Morgenen efter saadan en Nat — hans Ansigt var blegt og gustent — hans Øjne matte.

Der kunde vel komme Tider, da han klagede og jamrede sig og gjorde de bedste Forsk. Men saa Timer eller saa Dage efter gif det ham igen efter det sande Ordsprog: „Hunden vender sig igen til sit eget Spy, og Soen, som var toet, til den sidste Sæle“ (2. Pet. 2, 22).

Den stakkels Robert gif bestandig videre i dette at „vandre efter sit Hjertes Veje og efter sine Øines Syn“ (Pred. 11, 9).

Wilde han dog blot have hørt paa mig — jeg kunde jo have sagt ham, at „den Vej er bred, som fører til Jordærvælsen“ (Mt. 7, 13).

III. Tjenestepigen.

Der kom dog et lysere Blad i min Historie. I Sufet, hvor jeg saaledes blev overset og foragtet, var der en Tjenestepige.

Hun stude hver Dag feje og gøre i Stand i Roberts Værelse. Om Natten maatte hun sidde oppe og vente, til han kom hjem. Overtræt og udsult, som hun var efter Dagens Arbejde, maatte hun alligevel vaage de mange Natte timer.

Hun var Gnevige, og hendes Gerning var i Sandhed ikke let. Hendes Ansigt var blegt og forvoaget, hun gif omkring, som om hun rolig fandt sig i sin Lod som noget, der nu en Gang ikke kunde være anderledes, men i sit Hjerte var hun utilfreds og misfornøjet med alt. Hvor saa hun dog trift ud, og hvor var hun dog sultet og nordentlig i sit Tøj!

Stakkels Pige! Meget havde hun at døje, lidet at haabe.

En Dag, hun gjorde Rent i min Ejers Værelse, kom hun til at se ovenpaa Stabet, hvor jeg laa.

Med Udseende gjorde hendes nysgerrig. Thi skønt mit Bind allerede var begyndt at falme, og skønt der laa et tykt Lag Støv paa mig, var der dog noget over mig, som — det har jeg tit lagt Mærke til — tiltvinger mig hos mange en vis Respekt.

„En Bibel — det er endda noget fiden, jeg saa en saadan en,“ sagde den stakkels Pige, som om hun talte til mig, „jeg har vist ikke set en Bibel, siden jeg kom ind fra Landet. Na, var jeg blot derinde igen,“ tilføjede hun og drog et dybt Suf.

Saa tog hun atter fat paa sit Arbejde.

Den Dag lagde hun ikke mere Mærke til mig.

Men et Par Dage efter fik hun atter Øje paa mig.

Hun saa sig først angielig om, tørrede derpaa sine Hænder af paa sit Forklæde, og steg saa op paa en Stol og tog mig frem fra mit Forbudsningsskæb.

Forfjættelig lakkede hun mig op og kiggede nysgerrig i mig.

Hanna — thi saadan hed hun — kendte ikke meget til det, jeg havde at sige; det var let at mærke.

Det var med Nød og næppe, hun kunde forstaa det Sprog, jeg talte; hun var saa bange for, at nogen skulde opdage, at hun havde noget med mig at gøre. Sølgen var, at det kun gif lidt fremad med bort nærmere Bekendtskab.

Men hvordan det nu gif eller ikke, hun maa alligevel have forstaaet et eller andet af de Ord, jeg sagde til

hende; thi hun fik mere og mere Øjst til at høre paa mig. Hendes fjædne Vejs blev hyppigere, og jeg kunde bedre og bedre gøre mig fortaelg for hende.

Hu og da saa det ud til, at mine Ord gjorde et dybt Indtryk paa hende.

En Gang især, da jeg gentog for hende hans Ord, der „talte som aldrig noget Menneske har tolet“ — „Kommer hid til mig alle, som arbejde og ere besværede! og jeg vil give eder Svile. Tager mit Nag paa eder og lærer af mig, thi jeg er sagtomodig og ydmyg af Hjertet; saa skulle I finde Svile for eders Sjæle. Thi mit Nag er gavnligt, og min Byrde er let.“ (Matth. 11, 28—30).

Da hun hørte det, gav hun sig til at hulke.

Siden den Tid gif der ikke en Dag, uden jeg fik Vejshighed til at sige et Par Ord til hende, skønt hun kun havde en halv Time til at gøre Roberts Værelse i Stand i.

Det skal siges til hendes Ros, at hun ikke derfor forjæmte sit Arbejde; hun tog derimod raskere fat for at kunne saa nogle saa Minutter Samtale med mig, før hun skulde bort, og det var let at se, at hendes Ansigt var blevet meget lysere, siden hun var kommen til at fende til mig.

Meget havde jeg at sige til hende — jeg husker, jeg en Dag sagde noget til hende, som hun vilde høre om og om igen: „I Tjenere! værere eders timelige Herrer lydige i alle Ting, ikke med Hjertensjeste, som de, der ville tærkes Meimestene, men i Hjertets Enfoldighed, frygtende Gud. Og alt, hvad I foretage eder, det gør af Hjertet, som for Herren og ikke som for Menneskene, vidende, at I skulle saa Arvedelen til Bederlag af Herren; thi I tjene den Herre Kristus.“ (Col. 3, 22—24).

Af en Samtale, jeg kom til at høre, kunde jeg forstaa, at de Ord, jeg saadan nu og da havde faaet Lov til at sige til hende, var faldne i god Jord og havde baaret Frugt.

Der gif en Tid, og Hanna søgte mig ikke mere op. Jeg kunde dog ikke være bedrøvet derved — jeg saa nemlig en anden Bibel i hendes Haand.

De Timer, hun skulde sidde og vente paa Kontoristen — de, der før havde været saa fædelige — de var nu hendes lykkelige, thi da kunde hun uforstyrret tale med sin nye Ven.

Der laa et Stær af Lykke over hendes Ansigt — med ny Øjst tog hun fat paa sit Arbejde.

Det er sandt, hvad en Mand har sagt, der kendte mit Værd: „Dine Ords Nabensaring spredte Nys og gør de enfoldige forstandige.“ (Sal. 119, 130).

Kort efter flyttede Hanna bort; men jeg har Grund til at tro, hun aldrig hørte op med at velsigne den Dag, hendes Blif første Gang faldt paa mig. Min Mesters Ord kommer ikke tom tilbage.

Men jeg maa fortælle, hvordan det videre gif Robert Børnes.

Hu havde jeg været omtrent 2 Aar i hans Eje, vi var ikke komme til at fende hinanden bedre — mig heller sige: han var ikke kommen til at fende mig bedre.

Det var øjenhulig gaet ham saadan: først vandrede han i „de ugudelige Raad,“ saa stod han „paa Synderens Vej“ — nu havde han lært at sidde „i Spøtters Sæde.“ (Sal. 1, 1).

Hans onde Vaner var voksede ham over Hovedet, han var nu bleven „vis til det onde.“

Følgerne af dette var lette at forudsæ. Det gif tilbage med hans Penge som med hans Helbred, og engang, da han ikke havde noget at betale sin Gæld med, tog han mig og en hel Del andre Væger og bragte os hen til en Voghandler.

Denne gav ham en ubetydelig Sum for os, og den stakkels Robert Børnes gif sin Vej.

Jeg saa ham aldrig mere.

IV. Daglejeren.

Hu var min Mads udenfor en Voglade i en stærk beferdet Tvergade.

Det var et blandet Selvfab, jeg var kommen i; men det var alligevel ikke mindre aandsbeslægtet med mig end det, jeg lige var kommen fra, og her var der da noget mere Haab om snart at komme i andre Hænder og blive til mere Nytte end før.

Det varede imidlertid noget, inden dette Haab gif i Dophjælfse.

Jeg laa der paa Hylben udenfor Vogladen, udsat for Vind og Vej, for Solstien og Støv. Ikke saa underligt, at mit Øre tabte sig fra Dag til Dag. Det var ogsaa alt andet end glædeligt at se, hvor saa, der brød sig om mig: der var dog mange, der i Dagens Løb stod stille for at se paa os; nogle, der kom igen Gang efter Gang.

Der var f. Eks. en ung Jyr, der hver Dag plejede at gaa forbi Vogladen fire Timer før og seks Timer efter Middag.

Alltid havde han et venligt Smil til Voghandleren. Mig lagde han tilsmelende aldrig Mærke til. Men en Dag opdagede jeg Grunden: han havde i sin Taske Magen til mig. Hu og da fyste han en billig Bog, og det glædede mig at se hans Balg falde paa saadanne, som viste samme Vej som jeg.

Saa var der en gammel Mand. Han var isærlig Mækt, men saa ud til at være velhavende. Han kom tidt hen til Vogladen, men han var en af dem, der ikke saa mig, og han var dog saa nær den mørke Dal, som alt, hvad der lever, skal igennem, og hvor jeg er den eneste, der kan befæste et Menneskes Skridt.

Den gamle Mand havde kastet sin Kærlighed paa gamle Væger.

Hans Øjne kunde funkle af Vægerlighed, naar han saa en rigtig gammel en, der kunde tale, som man talte for Markvæderer fiden; jo ældre den var, desto mere gav han for den. Saa lignede ikke Indbyggerne i den lærde, trable By — Athen. „De gav sig ikke af med an-

det end at sige eller høre nyt“ (Ap. Ger. 17, 21.) — han brød sig kun om det, der var gammelt.

Meget kunde jeg fortælle om dette Afjnit af mit Liv — kun eet endnu.

Det var en Sommeraften. En fattig Mand gif forbi Vogladen. Han var midaldrende, hans Ansigt var magert og træet, hans Klæder daarlige og slidte. Af Værkstøjet, han bar i sin ene Haand, kunde man se, han var paa Vejen hjem fra Arbejde.

Den gamle Dom hvilede over ham: „I dit Ansigts Svæd skal du æde dit Brød.“ (1 Mos. 3, 19.) Han havde ikke engang altid Brød nok — der var mange Munde i hans fattige Hjem.

Den fattige Daglejer trængte til Trøst — en usynlig Haand førte ham hen til mig.

„Det har langsomt gif forbi, gled hans Øjne lige-gyldigt henover de andre Væger, der laa paa Hylben. Man kunde læse i hans Ansigt, han havde siden Interesse for dem.

Men pludselig stralede hans Øjne — hans Blif var faldet paa mig.

Han lagde sit Værkstøj ned, stod lidt og betænkte sig, som var han bange for at tage sig for stor Frihed, tog saa Mod til sig og trak mig frem.

Han bøjede sig ned over mig og læste:

„Giver Aft paa Navnene, de saa ikke, høste ikke, de have ingen Klæder, og ej Sæde, og Gud føder dem alligevel; hvor meget ere I bedre end Julegule?“

„Giver Aft paa Villierne, hvorledes de vokse; de arbejde ikke, spinde ej heller, men jeg siger eder: end ikke Salomon i al sin Hærlighed var klædt som en af dem. Klæder da Gud Græsjet saa, som i Dag staaar paa Marken og i Morgen kastes i Dønen, hvor meget mere eder, I lidet trænde!“

Hans Hænder ryste, i hans Øjne stod Taarer, da han læste videre:

„Derfor spørger og I ikke med Bekymring om, hvad I skulle æde, eller hvad I skulle drikke, og værere ikke vankelmødige. Thi efter alt faadant søge Hedningerne i Verden, men eders Fader ved, at I have det behov. Søger heller Guds Rige, saa skulle alle disse Ting til-lægges eder.“

„Frygt ikke, du lille Hjort! Thi det er eders Fader behageligt at give eder Riget.“ (Mat. 12, 24—32).

Med endnu flere Ord trøstede jeg ham — han var jo en af „den lille Hjort.“

Det var, som en tung Byrde blev taget fra hans Hjerte, han drog et dybt Suf og saa op mod Himlen. Saa lagde han mig stille ned og gif bort.

Der kunde ikke være Tvivl om, at hvis jeg blev, hvor jeg var, vilde jeg snart se min fattige Ven igen. Det slog ogsaa til.

Næste Aften, omtrent ved samme Tid, gif han atter forbi.

Det var rigtig nok ikke den nærmeste Vej hjem, men den nærmeste den Vej.

Han saa mig straks, lagde atter sit Værkstøj ned og tog mig i sine Hænder. Gaarde var de, men mildt og kærtigt tog de paa mig. Jeg kunde straks se, at han vidste, hvor han skulde søge det, han trængte til, mit Indhold var ikke fremmed for ham.

Han var bekymret — det var der ingen Tvivl om, og min Sag var det at bringe ham Trøst. Jeg fortalte ham, hvad en, der var „lige Vilkaar undergoven med os.“ (1. Kor. 5, 17.) havde sagt og følt i de forbigangne Tider. Ja, en „lige Vilkaar undergoven med os,“ og derfor ogsaa med ham; thi i min himmelske Herres Øjne er der ingen Forskel paa Kongens Scepter og Arbejderens Murke. Jeg mindede ham om David, der engang sagde:

„Min Nøst er til Gud, og jeg vil raabe; min Nøst er til Gud, og han vende sine Øren til mig!“

„Jeg søgte Herren paa min Nøds Dag! Min Haand var om Natten udrakt og lod ikke af; min Sjæl vægrede sig ved at lade sig trøste.“ (Sal. 77, 2—3.)

Daglejeren tørrede Svæden af sin Pande, og jeg gif videre og befrev ham, hvordan der saa ud inde i hans eget Hjerte, hvordan Vantroen kæmpede med den spage Tro, at det var Vantroen, der hviuffede til ham som fordom til Maf: „Har Gud glemt at være naadig? eller har han i Brede tilluftet sin Varmhjertighed?“ (Sal. 77, 10.)

Jeg fortalte ham, at Guds Veje undertiden er skjult som i Hævet, hans Stier som i de store Bænde og hans Fodspor ikke kendte — men at han alligevel fører sit Folk som Hjorden og aldrig vil slippe, aldrig forlade dem. — Jeg fortalte ham ogsaa, at naar „de elendige og de fattige lede efter Vand, og der er intet, deres Tunge forjæmter af Trøst.“ (Ei. 41, 17.) saa vil Herren dog bønhyre dem, og Israels Gud ikke forlade dem.

Det var let at se, at mine Ord blev modtagne med Tak, jeg var ikke en Gang færdig med at tale, før den fattige Mands Ansigt klærede op, og han gif trøstet bort. Mange saadanne Samtaler havde vi to med hinanden.

Voghandleren kunde ikke undgaa at lægge Mærke dertil. Til sidst blev han næsten stinsug paa Daglejeren. Denne mærkede det godt, og den sidste Gang, jeg saa ham, spurgte han — det forekom mig, hans Stemme klæbede lidt — hvad jeg kostede. Prisen blev sagt ham. Han saa sluffet ud, thi den overstej langt hans Øner.

„De kan ogsaa saa en, der er billigere, hvis De hellere vil det,“ sagde Voghandleren, idet han gif ind og tog en anden frem fra et Rum nedre under Dissen.

„Der er en,“ vedblev han, „den kan de saa for“ — han nævned en Pris — „men,“ tilføjede han, „siden De ignes at holde meget af Bibelen, er det underligt, at De i Deres Alder ikke ejer en — for det gør De vel ikke.“

„Nej, jeg gør ikke,“ sagde Manden bedrøjet. „Det er dog ikke længe siden, jeg havde en. Men en Nat kom der Tid i Sufet, hvor jeg boede — det er et Par Uger siden — og jeg mistede alt, hvad jeg havde — Klæder, Møbler Væger — alt — ogsaa min Bibel. Dog, Gud var alligevel god, jeg kunde jo have mistet mine Børn,

men Gud være Tak, dem gif jeg Lov at beholde. — Jeg har lidt haardt siden for at lægge nogle Penge til Siden til en anden Bibel; og jeg har nu ogsaa saa meget, at jeg kan købe denne her — det er lige saa godt, jeg faar den.“ Dermed lagde han sin Haand paa den Bibel, Voghandleren havde taget frem under Dissen.

„Maa jeg ikke betale den for Dem?“ var der en, der spurgte bagved ham, „De har Brug nok for Deres Penge til Mad og Klæder til Børnene. Lad mig betale den.“

Det var min unge Ven — han, der gif forbi hver Morgen og Aften.

Han havde sparet nogle Penge sammen til at købe en Bog for, der laa ved Siden af mig. Ikke saa lidt havde han nægtet sig selv for at kunne saa den. Det kænpede et Øjeblik i ham, en Kamp mellem Kærlighed og Egenkærlighed. Men saa lagde han Pengene for den anden Bibel paa Dissen og skyndte sig bort.

„Himlens Gud velsigne ham!“ udbrød den fattige Daglejer med Taarer i Øjnene, „han velsigne ham hjemme og ude, paa Legeme og Sjæl, til evig Tid!“

„Ja, han skal blive velsignet,“ sagde jeg, „thi, hvo som giver een af disse ringe ikkun et Væger koldt Vand at drikke, fordi han er en Discipel, sandelig siger jeg eder, han skal ingenlunde miste sin Søn.“ (Matth. 10, 42.)

Siden den Aften saa jeg ikke mere noget til min fattige Ven, ikke heller til den unge Mand.

Morgenen efter var der en fremmed, der lagde sig til mig. Saa var jeg da fri for at ligge der udsat for alle Vindene.

Min Dophold der havde dog ikke været forgæves.

V. Grosjereren.

Saa fulgte jeg da min nye Herre til hans Hjem — et Landsted langt udenfor Byen. Jeg var kommen til at se noget snuget ud, mens jeg laa der paa Hylben udenfor Vogladen, og noget af Gadens Ligt var begyndt at henge ved mig. Det saa ud til, jeg godt kunde staa mig ved Blutninger.

Da Næjzen var endt, befandt jeg mig i et lyst, hyggeligt Værelse, hvorfra man kunde se udover en del-lig Have. Blomsterens Duft trængte ind gennem de aabne Vinduer.

Der var to Personer — to Damer — i Værelset foruden min nye Herre. Det var hans Suster og Datter.

Damerne sad og lyttede, da de første Gang fik Øje paa mig nogle Timer efter mit Komme, men den Hilsen, de gav mig, lod mig forstaa, at jeg ikke var meget velkommen.

Min Glæde over at have stiftet Vokig var snart forbi. Datteren tager mig i Haanden, ser lidt paa mig, tager mig saa bort igen med en misfornøjet Mine.

„Nej, nu har jeg da aldrig kendt — du er da en Jær en, Ja'r! Har du nogen Sunde kendt Mage, Mo'r! Jeg troede saa sikkert, Ja'r var kommen hjem med en smuk, ny Bog, og i Stedet for — gaar han hen og løber saadan noget — saadan en gammel, skimlet Bibel.“

Faderen smiler og guider sig i Hænderne, som morer han sig kofstelig over Datterens Misfornøje.

„Ikke en gammel Bibel, den er slet ikke gammel, Lucy. Heller ikke skimlet. Se blot rigtig paa den — siffen et nydeligt Bind — og se bare — Sølvbænder. Og saa fik jeg den saa billig — rent Nøverfob, forstifet jeg dig.“

„Du maa hufte paa, Lucy,“ indfyder Moderen ærgert, „din Fader har et rent Sværmeri for det, han falder „Nøverfob“ — det er rent ud latterligt. Jeg mente ellers, vi havde Bibler nok i Forvejen. Hvor kunde det dog falde dig ind, Ja'r, at købe en til?“

„Ja men, lille fære Kone dog, der er en flug Mond, der har sagt, man kan ikke saa for meget af det gode, — og du vil da ikke negte, Bibelen er noget godt. Det vil du da heller ikke, Lucy?“

„Du ved, jeg har gjort mig til Nøgel ikke at sige dig imod,“ svarede Lucy, „Bibler — ja, de kan vel være gode nok til sin Tid og paa sit Sted.“

„Naar og hvor er saa den Tid og det Sted, min Pige?“

„Hvor? Det er da et isærlygt Spørgsmaal! I Kirken f. Eks. Og saa — naar man er „forfærdelig daarlige,“ som gamle Skindens siger om sin Kone. Og saa — naar man om Søndagen sidder og leder sig og ikk har noget at bestille. Og saa — ja, saa har andre Gange, naar jeg blot kunde komme i Tanke om dem.“

„Saa du læser i Bibelen, Lucy, naar du sidder og leder dig om Søndagen? Jeg ignes ellers, det er nogle helt andre Væger, der plejer at studere.“

„Jeg sagde, Ja'r, naar jeg ikke har noget at bestille —,“ udbrøder Lucy, rød i Ansigtet.

„Du er nok i daarlige Humør i Aften, Karl“, tager Fruen igen Ordet. „Har du ikke andet at underholde os med? Det er til at saa ondt i Hovedet af. Naar du kommer i det Hjørne, saa ligner du affurat Onkel Johan. Han har ogsaa altid saa meget at fortælle os om, hvad der staaar i Bibelen.“

Faderen sukker og ser alvorlig ud: „Ja, blot jeg lignede Onkel Johan noget mere. Mary. Det vilde maaffe ikke være saa galt, naar Onken kommer. Naa, jeg skal ikke tale mere om det. Ser skal du se, Lucy, det var nu alligevel ikke min Mening at narre dig for din Roman.“ Han tager en Bog op af Kommen.

Datteren griber ivrigt efter Bogen: „Nej — hvor er det dog undigt! — Du er dog min egen lille, søde Ja'r, det vidste jeg nok. Og saa vil du nok læse lidt for os i Aften, ikke sandt, Ja'r?“

Faderen siger Ja, og Resten af Aftenen tilbringer de med at læse den nye Bog.

Der var ingen, der mere lagde Mærke til mig.

(Fortsettes.)